

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty — Miesięcznie z przesyłką pocztową i odrocznieniem do domu 120 mk. Dla odbierających pismo na miejscu 110 marek. Cena pojedynczego numeru 5 marek.

Ceny ogłoszeń: Zawiesz nonparelony jednokolumny na I kolumnie 15 mk rek, na II i III kolumnie 12 marek, na IV kolumnie 10 marek. Drobne ogłoszenia po 2 mk. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie 15 marek.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rekwizycje nadesłane redakcji nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. Panny Marii Nr. 38. Telefon Nr. 50. Skrzynka pocztowa Nr. 43.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej **wszystkie komunikaty Instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie**

Zagadnienie podboju.

W poczuciu powszechnej radości z odzyskania państwa, przystępując z całą energią do restauracji ustroju państwowego, nie zapomniamy jednak o tem, żeśmy w ciągu długich wieków państwo posiadał, żeśmy to państwo na przeciąg półtora wieku utracili. Stało się to pod wpływem przyczyn nietylko politycznych, ale również gospodarczych, nie wykluczając skarbowych.

Niezależny w sensie bezwzględnym był nasz państwowy odcisk się na zmlerzchu światnym czynem wojennym, t. j. wyprawą wiedeńską. Działo się to na zmlerzchu. Już przedtem mocarstwa państwka sąsiadujące z nami, studiowały problem rozbioru Polski.

Moment polityczny w szeregu przyczyn upadku Polski gra niewątpliwie rolę najważniejszą.

Nie ulega wątpliwości jednak, że wszystkie te polityczne wypadki, zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne, nie byłyby dość silne, by urzeczywistnić plan rozbioru. Potrzebna była nadto wyjątkowa energia, by Polskę pozbawić samodzielności gospodarczej.

Specjalną w tym kierunku rolę odegrały Prusy, co też tłumaczy wybitne ich stanowisko w przeprowadzaniu akcji rozbiorowej. Zaczęło się to od dawnych czasów, jeszcze od r. 1720, kiedy ujęcie Odry, a więc ujęcie spławu wielkopolskiego, stało się groźnym od początku panowania Fryderyka Wielkiego, dokładnie od chwili, gdy Fryderyk zdobył na Austrii Śląsk. Dopóki bogaty handlowy Wrocław, ognisko handlu dla całej południowej Wielkopolski był w ręku Austrii, nie odczuwaliśmy zbyt silnie politycznych następstw handlowej zależności od Wrocławia. Posiadając Szczecin i Wrocław, rozpoczął Fryderyk II rządzić właściwie całym zachodnim naszym handlem. Od tej chwili datuje się jego decydujące oddziaływanie na stan ówczesnej naszej waluty. Działalność rozmatkami drogami, nie cofał się nawet przed nieoszczędzaniem pieniędzy, kiedy chciał ograniczyć swobodę naszego handlu.

Gdańskie, jak wiadomo, Fryderyk II nie szyskił, umiał jednak doskonale sążownie przed jak i po rozbiroze Polski amować komunikację Gdańska z Polską. Już wówczas działali Prusy w obrębie o Anglię, dostarczającą Prusom urowców.

Dzieje czasów Stanisława, Augusta leżą szereg wymownych przykładów szerzowatych anekdotów przeszłości. Koronasyllki, jakie społeczeństwo czyniło, u się wyzwoili z przemysłowej i handlowej zależności od obcych. Wysilił te wszystkie prawie były daremne, nie tyle noże z winy społeczeństwa, ile z powodu tej prawdziwej kurateli handlowo-narodowej, i jak od zachodu ustanowili od Polak Prusy. Już wówczas, jakkolwiek tworzyliśmy jeszcze ciągle państwo osięgłe, nie mogliśmy uzyskać poważniejszej pomocy zagranicznej. Nie było nowy o postawieniu skarbu na takiej opole, by sprostać rosnącej potrzebie wydatków w rozmiarach odpowiadających niezależności politycznej nie na papierze, le w rzeczywistości.

Dla Rosji, dla Austrii podbój ziem polskich przedstawiał się jako konieczność polityczna, dla Prus podbój Polski był konsekwencją polityczną planów gospodarczych. Zasadnicza treść sżawiska powtarza się na małą skalę, z niemiejszą jednak

wyrazistością za czasów Królestwa Kongresowego.

Królestwo Kongresowe objęło skarb go czasach Księstwa Warszawskiego, nie tylko wycieńczony, lecz wprost obciążony obciążeniami zobowiązaniami. Zwrócono się wówczas o pomoc do Rosji i otrzymano charakterystyczną odpowiedź. Damy wam pomoc, ale jej ceną będzie wpływ Rosji na zarząd świeżo utworzonego Królestwa.

W obliczu tej groźby zelźnili dopiero podstawy do ery twórczej pracy Lubeckiego. Rząd Królestwa zabrał się energicznie do stworzenia finansów i odródnienia produkcji i handlu.

Otóż jasnym jest, że obecnie państwo walczy zarówno na terenie politycznym jak ekonomicznym o prawdziwą niezależność. Tak, jak tę prawdziwą niezależność zdobywa się politycznie ceną własnych bagnetów i krwi, tak utrwała się ją jedynie dzięki samodzielności materialnej, opartej na wzmożonej pracy we wszystkich kierunkach. Inaczej znajdą się żandarmi nie tylko polityczni, ale i ekonomiczni, którzy opajają wyłoty naszych komunikacji, obejmą nas w niewolę w spadku po Niemcach i Rosjanach. Niepodległość polityczną musi się opierać na niepodległość gospodarczą. Kuratela gospodarcza prowadzi do podboju tak dobrze jak kuratela polityczna.

Stosunki handlowe

Nasza polityka handlowa, importowa i eksportowa, mająca prócz ochrony rodzimego przemyślu przedwzrostkiem względy walutowe na oku, zdążyła na tym celom za pomocą ograniczenia importu do tego stopnia, by ani jednej marki, ani też dewy nie wywieziono sa granicę bez koniecznej potrzeby, oraz przez zwiększenie importu naszych artykułów eksportowych.

Sprowadzać z zagranicy należy i można jedynie artykuły niezbędne, jakich Polska nie produkuje i środki produkcji t. j. maszyny i surowce; import innych przedmiotów handlu jest zakazany szeregiem rozporządzeń ministerjalnych i rozporządzeń Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu, to też Okręgowy Urząd Przywozu i Wywozu nie udziela nikomu pozwoleń na sprowadzenie tych towarów.

Wprawdzie spotykamy na naszym rynku wewnętrznym wiele produktów pochodzenia zagranicznego, i takich jak w porcelanie, jak np. czekolada, wino, perfumy, mydła toaletowe, jednak przedmioty te zostały sprowadzone drogą nielegalną, t. j. bądź przemycione, bądź też przywiezione za fałszywymi pozwoleniami, mimo zakazów i usilnych starań w kierunku przeciwdziałania tym nadużyciom, narządzając Państwo na olbrzymie straty materialne i obniżając prestiż Rzeczypospolitej za granicą.

Import zakazanych towarów jest dość znaczny, a zmiana tych stosunków nastąpi dopiero wtedy, gdy obowiązująca obecnie ustawa o obrocie towarowym z zagranicą uzupełniona zostanie postanowieniem, że karygodnym i ściganym sądownie jest nietylko przywóz towarów zabronionych do importu, ale także i ich sprzedaż.

Co do eksportu obecna linja polityki rządowej dąży do jak najdalejszego odjęcia dotychczasowych wleżów, krepujących wywóz, by w ten sposób móż u uzyskać poprawę państwowego bilansu handlowego. Pozwoleń eksportowych udziela na

Spółka Akcyjna Browaru w Częstochowie

(dawniej K. SZWEDE)
OGRODOWA 38. TELEFON 41.
Poleca z dniem 10 stycznia r. b. **nowy gatunek piwa Bawarskiego**
po cenie 190 mk. za wiadro i 15 mk. za butelkę, inne gatunki piwa pozostają po cenach dawniejszych.

Niniejszem zawiadamiamy, że **pan Władysław Rybiński** z dniem 1 stycznia r. b. **przestał pracować** w browarze naszym. Spółka Akc. Browaru w Częstochowie dawniej K. Szwede.

razie tylko Urząd Przywozu i Wywozu w Warszawie. Upoznienie Okręgowych Urzędów we Lwowie i w Krakowie w pełnomocnictwie do dawanie zezwoleń na wywóz i zezwoleń na umowy kompensacyjne, jest kwestją najbliższego czasu. Główne nasze artykuły eksportowe stanowią: nafia i jej przrtwory, oraz drze

wo. Prócz tego bardzo są poszukiwane i dobrze płacone przez zagranicę: szczeciina sortowana, włosień, pierze, gryźby zabawki, wyroby koszykarskie, luksusowe meble i wyroby platerowane firm warszawskich, oraz spirytus, produkowany w Wielkopolsce.

Sprawy ekonomiczne w Rydze.

Ryga. Bolszewicy zgodzili się zwrócić Polsce trofeje, zdobyte przez B. rząd carski w walkach narodu polskiego o niepodległość. Wzmiem za zwrot wywiezionych z Polski zabytków i archiwów, żądają zwrotu do Rosji tych zabytków i dzieł sztuki, które mogą być w Polsce, a są związane z kulturą narodową rosyjską i ukraińską. Polska strona sici na stanowisku, że wszystkie przedmioty, wywiezione gwałtem, muszą być zwrócone bez żadnych zastrzeżeń.

Ryga. Dnia 4 b. m. odbyło się 22 posiedzenie plenarne komisji ekonomicznej. Przedmiotem obrad był przedstawiony przez polską stronę projekt uregulowania roszczeń obywateli polskich do rządu rosyjskiego i wszelkich pretensji, wynikających z tytułu prawa cywilnego i publicznego. Bolszewicy starali się smniejszyć zakres należności i usiłowali komentować punkt 6 art. 10 preliminarzów w ten sposób, że punkt ten dotyczy tylko zobowiązań, powstałych na zasadzie prawa prywatnego. Bolszewicy zgodzili się zasadniczo na zwrot wkładek emerytalnych i wkładów do sążodowych kas oszczędności. Również godzą się na zwrot należności osób fizycznych i prawnych z tytułu umów z rżdem rosyjskim.

Największą trudność napotyka sprawa wynagrodzenia za zniszczenia wojenne i odszkodowania robotników za utratę pracy wskutek ewakuacji przemysłowych zakładów rządowych i prywatnych. W szczególności strona polska kładła nacisk na konieczność uregulowania sążodnych pensji niższych funkcjonarzy dawnego rządu. Wiceminister Strassburger w kilkakrotnych przemówieniach sżbiał argumenty strony rosyjskiej i wykazał, że są one sprzeczne z preliminarzami.

Wyjaśnienie prymasa ks. kard. Dalbora.

Kurja sreybiskupia gnieźnisko-poznańska wystosowała do p. marszałka Sejmu pismo następujące:

Dn. 21 października wysłał kard. biskup wrocławski list do Stolicy Apostolskiej, w którym użala się na to, że duchowieństwo na Górnym Śląsku tak polskie, jak i niemieckie zbytnio się angażuje w agitację plebscytową i że skutek tej agitacji politycznej ze strony duchowieństwa będzie ujemny dla Kościoła i religii. Z tego powodu zamiera wydać rozporządzenie przeciwko zbytniemu mieszanu się duchowieństwa w sprawy polityczne i sżypuje się w tym względzie Stolicy Apostolskiej o zdanie. Na to otrzymał za pośrednictwem nuncjatury monachijskiej telegram treść: «Ze strony Stolicy Apostolskiej niema przeszkody do wydania takiego rozporządzenia.»

Kard. Gaspari sżweca uwagę, że w odpowiedzi Stolicy Apostolskiej nie było żadnego specjalnego upowięnienia dla kard. biskupa wrocławskiego. Stolica Apostolska wyraża tylko, że wolno kard. Bertramowi korzystać z prawa, jakie ma każdy biskup. Z tego wynika, że cała odpowiedzialność za ten krok spada na biskupa djecesjalnego.

Stolica Apostolska dowiedziawszy się że 75 proc. duchowieństwa na Górnym Śląsku jest narodowości niemieckiej, uznaje, że obawy, wyrażone przez biskupów polskich, są usasadnione. Dlatego też przedewszystkiem sżrodkii, by rozporządzenie kard. Bertrama nie wyszło na niekorzyść Polski. W tym celu wysłała już osobnego delegata na Górny Śląsk w osobie Msgr. Ogno.

Złączone wyrazy głębokiego szracunku. (—) E. kard. Dalbor, Prymas.

Bunt w armji sowieckiej

Wilno. 18-ty sćwiecki pułk strzelców zbuntował się, domagając się powrotu do

domu; czterech żołnierze sżbili w nocy jednego z komisarzy i powiesili jego cia-

Teatr Artystyczno-Literacki

„Miraż”

ul. Panny Maryi 19.

Kierownik art.-literacki i reżyser ST. OSSORYA-BROCHOCKI.

Dziś

W dalszym ciągu program Nr. 12

z udziałem

Pozyskanych świeżo na występy gościnne

Pierwszorzędnych artystów

Warszawskich teatrów art.-literackich.

Popisy solowe, szkic i operetka.

Teatr „ODEON”.

Program od czwartku 6 do niedzieli 9 Stycznia r. b.

Oryginalne węgierskie arcydzieło filmowe!

Oliwer Twist (Dziwne przygody sieroty)

Dramat w 6-ciu aktach, według powszechnie znanego utworu Karola Dickensa.

ANONS: Wkrótce największa sensacja wszechświatowa:

„SUMURUN”

w wykonaniu najwybitniejszych gwiazd ekranowych z Polą Negri na czele.

Wejskowe Kino

„Legun”

Początek w dni pows. o g. 5, w sobotę o g. 4, w niedzielę i święta o g. 3. Ostatni seans punktualnie o g. 9.30.

Tylko 3 dni!

Program od środy 5 do piątku 7 stycznia-1920 r., włącznie.

Tylko 3 dni!

Maria STASZEWSKA

dramat w 6-ciu częściach

z MIA MARĄ polską gwiazdą kinematograficzną i Wiktorem Biegańskim artystą teatru Polskiego w rolach głównych.

Dr. Wl. Kahl

chOROBY kobiece, akuszerka, wewnętrzne. Przyjmuje od 1-3 do 4-5 ul. Dąbrowskiego 8 (Szkoła) II piętro.

Dr. J. Fajman

Asystent Kliniki Uniwersyteckiej Prof. Meissera. Specjal. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 4 do 7, ul. Piłsudskiego 9 (Dojazd) I piętro.

DOKTOR

Paweł Broniatowski

ul. Panny Maryi Nr. 31 (obok Teatru Paryskiego) choroby weneryczne i skórne. Przyjmuje od 9-12 i 4-7 po południu. Pieniz od 12-1 w południe.

Dr. Stefan Kon

specjalność akuszerka i choroby kobiece. Przyjmuje od 4-6 ul. Kościuszki 16.

Lekarz-Dentysta

Michał Grejnieo

ul. Panny Maryi 10. Telefon 250. Przyjmuje codziennie od 9-11 i od 3-7 wiecz. W dniu 9-go Stycznia r. b. odbędzie się

Wielka Zabawa Taneczna

urządzona przez Polski Zw. Zawod. „PRACA” w sali Czeszochowianka. Początek o godz. 3 pp. Całkowity zysk przeznaczony na Bibliotekę i cele oświatowe wśród sfer robotniczych. Bufet zaopatrzone wyborowo na miejscu.

Ogłoszenie.

W dniu 8 b. m. w sklepach miejskich i kooperatywach rozpoczyna się sprzedaż kapusty kiszonej w ilości 1 funta na osobę, aż do wyczerpania się zapasu po cenie Mk. 4 za funt. Ławnik Lewandowicz.

KURSY HANDLOWE

Róży Szumacherowej

na 2-gie półrocze.

wiewiadają, że zapisy kandydatów (tek) przyjmują się w Kancelarii Kursów ul. Dąbrowskiego (Szkoła) Nr. 5a II p. front, lub u p. Zawadzkiego zastępcy Dyrektora Polskiej Kasy Krajowej, ul. Wieluńska Nr. 22.

Ogłoszenie.

Na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa z dnia 20 lipca 1920 r. wzywa się wszystkich posiadaczy zwierząt domowych o zarejestrowanie w Magistracie m. Czeszochowy, w Wydziale V-tym przy ulicy Dąbrowskiego Nr. 10, pierwsze piętro, pokój Nr. 4, a mianowicie:

- a) koni w wieku powyżej i poniżej 2-eh i pół lat,
b) bydła rogatego powyżej 6 miesięcy, oraz cieląt od 6-ciu tygodni do 6-ciu miesięcy,
c) owiec i kóz poniżej i powyżej 6 miesięcy,
d) świń w wieku poniżej i powyżej 4 miesięcy.

Termin ostatecznego zapisu oznacza się 12 stycznia 1921 r. po upływie którego winny ukrywania zwierzęcia pociągnięty zostanie po odpowiedzialności karnej.

MAGISTRAT MIASTA CZESZOCZOWY.

Premja dla kupujących

u J. Rzańskiego

Kościuszkii 19a w podwórzu lewa oficyna.

Począwszy od Nowego Roku, celem uzyskania szerszej klijencji teli sprzedaje wszystkie towary znajdujące się u mnie na składzie jako płótna, płócienna, zapęły, szewcowa, wełny, etaminy białe i kolorowe, ceigi, podszewki do kostiumów, kapy, wełniane i bawełniane chustki, kory i welwet ubraniowe oraz inne towary zimowe i letnie zupełnie po cenie kosztu.

Kto zatem pragnie oszczędzać własnych pieniędzy powinien rzadka tą okazję niezależnie wykorzystać. Proszę się przekonać Kościuszkii 19a.

Do 15% taniej!

Tylko na 10 dni!

M. Czeszochowy i okolice

OFIARY

W Administracji „Głos Czeszoch.” Złożone w redakcji dnia 31 Grudnia 1920 r. Otrzymaliśmy od Różicy w zamiat podarunku imieninowego Mk. 2500, składa w celu uczczenia ukończenia naszego męża i oca 3 p. p. p. ucznia Kazimierza Balcera na „Schronisko pod wianem św. Antoniego” do użycia Sistry Heleny Mk 1000, na sieroty po poległych legionistach Mk. 1500. Barbara Balcerowa z synkiem.

Zebrańie kwartalne CECHU SZEWCKIEGO

odbędzie się w niedzielę dnia 9 b. m. w Stow. Rzem.-Przemysłowem I Aleja 4 o godzinie 2 1/2 po południu.

Zaraz potrzeba 40 robotników i górników do krp. Isi na wyjazd Kordeckiego 26 9 Januszka.

Idąc torem: kolejow. zgubiono buk brązowy prawy, Ujęszam o zwrot do Gł. 4 za prz. odg.

Akuszerka Szramowa z Krakowskim dyplomem przy muje panie, udziela porad Kośc. 46 II p.

Lekcje

francuskiego udziela nauczycielka gimnazjum Wład. od 11-1 godz. Jasna 21 m. 3

Sklep

do sprzedania z urządzeniem i meblami 11 wawizysława 10

Domek

4 mieszkania z placem przy ul. Warszawskiej, 2-gi 5 mieszkań z placem po 180 tys. do sprzedania przytulny i ino kupa Warszawa 83 Zyrkowskiego

Ważne

dla r. tokarzy. Uczę obliczenia gwintów na tokarniach Golańskich i ino kupa Warszawa 34 od 6 do 8-mej

Najkorzystniej dla wszystkich ogłaszać się w „Głosie Czeszochowskim”.

Kalendarze

na 1921 rok ścienne, terminowe, tablicowe, ksiązkowe, notosowe, pugilaresowe i t. p. Hart i detal Kościuszkii 11 A. Ctrabek

Wspólnie wysiłki wszystkich warstw i zawodów mogą stworzyć korzystnie i potęgę na placówce. Tow. „Rozwój” organizuje: Ligę Kosmetów, Tow. Handl.-Przemysł. Tow. Budowy Domów na rozpiąty

Zapisy na członków udziałów ców przyjmujemy biuro przy ul. Szkolnej 3 lit. b od 4-8 w tamże Kolektka Loterji Państwowej

Restaurację kupię w dobrym punkcie. Oferty składać w Redakcji pod „Restauracja”

Mieszkanie

3-4 pokojowe w centrum miasta niezależnie od ceny poszukuje K. Zalejski „Huta Hantle”

Pokój

frontowy, umeblowany z elektrycznym oświetleniem do wynajęcia. Wład. II Aleja 33 sklep tabaczn

Sklep

z urządzeniem do sprzedania Kościuszkii 46 Oiberg

Poszukuje

ogrodu owocowego lub kawałka ziemi w Czeszochowie. Oferty w Głosie dla Władysław

Stróża

żonatego i uczciwego potrzebuje szarz. Zgłoszcie się Humbertowska 27

Dnia i Styczn.

w czwartek na Jasnej Górze w Kaplicy zgubiono czapkę z siwego baranka. Uciszy znalazca raczy odnieść za wynagrodzeniem na ul. Jasnogórskiej 18 do sklepu sportowego

Evakuowany

z Ukrainy i Litwy wojakowy władający językiem polskim i niemieckim poszukuje jakiegokolwiek zajęcia może być fizyczne. Zgłoszenia piśm. do adm. Głosce Czesz. p. d. „zdolny”

Ogrodnik

(zdemobilizowany ochotnik) poszukuje poady od zaraz lub innego. Łaskawe sfofowania dla ogrodnika w red. Głosca